

Emperyalizmin Orta-Doğu'da bunalımını Orta-Doğu'nun stratejik önemini artırdu. Orta-Doğu denildi mi petrol gelir akla. Çağımızda en büyük enerji kaynağı petroldür. Atom ve güneş enerjisinden yararlanmak, daha doğrusu bunların yavaş olarak kullanılabilmesi daha epeyce zamana ihtiyaç gösterdiği için önümüzdeki yıllarda da petrolün önemi ve petrol başındaki kaygı süreceğe benzemektedir.

Arap ülkelerinin petrol rezervleri 50 milyar ton olarak tahmin ediliyor. Tüm dünya petrol rezervleri ise 90 milyar tondur. Yani Orta-Doğu dünya petrolünün %56'sına sahiptir. Batı Avrupa'nın tükettiği petrolün %65'i, Japonya'nın %85'i Arap ülkelerinden gelmektedir. ABD ise petrol ihtiyacının ancak %6-10 kadarını Orta-Doğu'dan sağlamaktadır.

1950'lere doğru enerjinin en büyük kaynağı olan petrolün Orta-Doğu'daki en büyük yatağı da Basra Körfezi çevresindedir. Avrupa ülkelerinin petrol ihtiyacının %60'ı, Japonya'nın aldığı petrolün de %90'ı bu bölgeden ithal edilir.

Aşağıdaki tablo, emperyalist kamptaki toplam enerji ihtiyacındaki büyümeyi gösteriyor. Bu, petrole olan talebinde büyümeye demektir: milyon ton olarak

	1950	1960	1970	1980	1985
ABD	725	955	1440	2175	2650
AET	315	345	700	1075	1340
Japonya	30	70	240	460	635

ABD emperyalizminin Vietnamda yenilmesi şüphesiz Asya'dan çekilmesi değildir. Nitekim Uzak Asya Savaşının hareket merkezi Kamboçya ve Laos'a doğru kaymıştır. Ne var ki, artık emp. sistemdeki genel bunalım, Japon finans-kapitalinin Asya ve Afrikadaki rekabeti Çin Halk Cumhuriyeti'nin dünya politikasına ağırlığına koymaya başlaması... ~~ABD'nin Orta-Doğu'ya stratejik önem vermesi~~ ABD'nin Asyada kaybetmede başladığı ağırlığını Orta-Doğu'ya kaydırmasına sebep olmaktadır. Orta-Doğu'da halen ABD emperyalizminin sağlam kaleleri iki ülke vardır: İran ve İsrail.

ABD finans-kapitalinin Orta-Doğu'da bir güç kurmaya yönelmesi ile Orta-Doğu ülkeleri ve çevresindeki emperyalizmin dayanak noktaları görülmemiş bir silahlanma yarışına girdiler. ABD emp. hemen Lübnan'da «Orta-Doğu Hareket Merkezi»ni kurdu ve Lübnan ordusunu silahlandırdı. İran ve İsrail'e fantom filoları ve diğer pek çok silah verildi. Kuveyt de ABD'ye durmadan silah siparişi veriyor. Suudi Arabistan, ordusunu, Amerikan ve İngiliz silahları ile donatıyor. Ürdün de bu harekete dahil. Türkiye de 1974'de ABD'den fantomlar alacak.

190. bin kişilik İran ordusu, en zengin petrol rezervlerinin kapısı olan Basra körfezindeki Hark adasında bir "genel karargah", inşa ettirdi. 11 bin İranlı subay ABD'de eğitim gördü ve İranla sınırdaki 3 generalle birlikte 1100 ABD askeri var. ABD emperyalizminin bu bölgedeki güçlü kaleleri İran, Pakistan ve Kuveyt'e askeri yardım yapmaya yönelmiştir. Yani ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda bu bölgede etkinlik göstermeye çalışmaktadır.

Orta-Doğu, emperyalist kapaşmanın o dağı baline gelişen gelişen kap. ilişkiler içinde O-Doğudaki burjuvazi de emperyalist komplasmaya doğru adımlarını atmaktadır. Çünkü yalnız emperyalistlerin değil, Orta-Doğudaki burjuva iktidarlarının da altındaki toprak sallanmaya başlamıştır. Çünkü Irak Asya'dan sonra dünyanın en güçlü kurtuluş savaşı ctesi Orta-Doğuda sönmek üzere tutuşmuştur.

Halen Suriye, Irak ve Cezayirde radikal burjuva iktidarlari hüküm sürüyor. ~~Genel olarak burjuva burjuvazinin ekonomik/sosyal çıkarları için~~ devletçilik uygulamaları ve radikal reformlar ile kısmen önlenecek bu ülkelerde yine de iktidarların uzun vadede geleceği yoktur. Bu ülkelerde iktidarların dış desteğini özellikle Sovyetler Birliği sağlamaktadır. İşi sınıfının iktidarı (yani sosyalizm) kurulmadıkça, sömürünün kaynağı olarak özel mülkiyet alınmadıkça hiçbir düzenleme ve yol burjuvazinin yokolmasını sağlayamaz. Bunun somut örneği Mısır'dur. Başta yüksek milli burjuva iktidarıyla radikal-kapitalist olmayan yol- ile yola çıkan Mısır'ın bugün ulaştığı aşama gerçekten tarihsel derslerle doludur. Nasır dönemiyle birlikte Mısır milli burjuvazisi iktidarı ele geçirmişti. Mısır'ın sömürgecilik tarihi ve kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmemiş olması ~~radikal burjuva tedbirlerinin alınmaması~~ (işçi sınıfının zayıflığı) radikal burjuvazinin çözümlerine sol nitelik verdi. Nasır buna "Mısır sosyalizmi", adını takmıştı. Oysa sosyalizmle alakası yoktu bunun. Şehirdeki ekonomik tedbirler asalak bir, büyük burjuva sınıfını köy de yapılan tarım reformu ise köy burjuvazisinin güçlenmesini sağladı sadece. Büyük burjuvazinin politik gücü arttıkça Nasır'ın temsil ettiği milli burjuva diktatöze 1964'e doğru işçi sınıfı ve diğer devrimci muhalefeti ezmeğe başladı. 1970 lerde büyük burjuvazi kararorganlarına yerleşti. 1970 ~~de~~ de iktidarı ele geçiren ~~se~~ ve bugün iktidarda olan Sedat kılığı büyük burjuvazinin kadrosudur. 1970'lerde Orta-Doğu'ya yöncülenen ABD emperyalizmi ile Sedat kılığının flörte girişmesi bundandır.

Mısırda 1972 Ocak ayında öğrenci hareketleri patlak verdi. Sedat'in temsil ettiği Mısır büyük burjuvazisi, gençleri hapislere doldurdu, askere aldı. Bu arada grev ve fabrika işgallerini, özellikle Helwan işçilerinin direnişini zalimce bastırdı. Yine bu arada köylüler, tarım kooperatifleri etrafında ayaklandılar. Sedat diktası, her katmana ajanlar yerleştirdi ve hakim olabileceği siyasi provokasyonlarla sarsılan yeşini saflandırmaya çalıştı. Gelişen sınıf mücadelesini baskı altında tutan faşist klik, zulmünü İsrail faktörüyle kamufleje çalıştı. Her sabah "İsrail'i yok edeceğiz," noraları atılıyordu. 4 yıldır Mısırda hayat pahalılığı ortalama % 25 artıyor ve bugün Mısırın yukarı bölgesinde devrimcileri çürütmek için 3000 kişilik bir "temerküz kampı," vardır.

Mısır örneği, "millî sosyalizm," ya da "kapitalist olmayan yol," mavalının varlığı (ve varacağı) kaçınılmaz sonucu gösterir, bte. Tarih, halkların önüne koyduğu sosyalizm dışındaki her türlü alternatifin çıkmazlığını bir kere daha belgelemiştir.

Orta -Doğu ve Afrika'da, Akdeniz çevresinde emperyalizmin faşizmi tozgahe bürümektedir. Faşizm, emperyalist döneme has tarihsel bir iktidar biçimidir. Burjuvazinin son, yokolup dönemindeki kudurganlığı, teröre dayanan iktidarı demektir, faşizm. ~~İran, Pakistan, Afganistan, Libya, Uganda, Türkiye, Yunanistan, İspanya vb.~~ Faşizm, halkların yerel, tarihi ve moral özelliklerini istismar ederek vücut bulur. [Libya'da Albay Kaddafi'nin faşist diktatörlüğü, Uganda'daki Idi Amin'in faşizmi... bunların ilginç örnekleridir. Uganda halkına kan kusturan Idi Amin ve ajanları, Kaddafi'den silah yardımı almaktadırlar. Libya burjuvazisi, gücünü Mısır büyük burjuvazisiyle bütünlemek çabamdadır.]

Japon emperyalizmi de Afrikada pazarlar elde etmiş durumdadır. 1973 de 14 Afrika ülkesinin Japonya elçileri, Japonya'nın Güney Afrika ırkçı rejimine destek olduğunu Afrika'da yürütilen mücadelelerin, aynı zamanda, Japon emperyalimine karşı da yürütülmesi gerektiğini açıkladılar.

Iran'ın zıgarat eden Çin H.C. Dış İşleri Bakanı, Chi Beng-Fei, Basra Körfezi çevresinde İran'ın silahlanmasının haklı olduğunu, büyük devletlerin bu bölgedeki oymalarına İran'ın engel olman gerektiğini belirtmiştir.

Bazı Arap ülkelerindeki petrol üretimi aşağıdadır.

Saudi Arabistan	:	283	milyon ton
Küveyt	:	132	" "
Libya	:	105	" "

Irak : 67 milyon ton
Cezayir : 52 " "
Abu Dabi : 50 " "
Katar : 32 " "

Bazı ülkelerde petrol üretimi şöyle (milyon Ton)

Ülke	1950	1966	1971
ABD	285	458	533
Kanada	4	48	77
Venezuela	78	176	186
SSEB	37	265	369
İran	32	105	227
S. Arabistan	27	119	224
Kuveyt	17	114	147
Irak	7	68	84
Abu Dabi	-	17	45
Katar	2	14	20
Libya	-	72	133
Nijerya	-	21	75
Cezayir	-	34	35
Endonezya	-	23	45

Son Orta-Doğu bunalımında Avrupa emperyalistlerinin çıkarı, israili desteklememek, böylece %65 petrol ihtiyacını tehlikeye koymamak şeklinde kendini gösterdi. ABD'nin Avrupalılara danışmadan hareket etmesi, örneğin ordusunu çıkarına geçirmesi, Almanya başta olmak üzere birçok Nato ülkesinin ABD politikasına baskıdır ve nihayet ABD ile AET ilişkilerindeki gerilimi artırıyor. Bu nedenle, Fransız feodalci burjuvazisi "AET nin toparlanmasını sağlamak" üzere İngiltere, Fransa ve Almanya'nın bir "mini zirve" yapmasını önerdi. İngiltere Başbakanı E. Heath "Orta-Doğu Savaşı sırasında ortaya çıkan anlaşmazlıkların, Avrupa'nın Amerika'ya bağımlılığının sona erdirilmesinin işaretidir" dedi. AET'nin artık ABD çıkarlarından bağımsızlığını elde ettiğini söyledi.

Orta-Doğu bölgesinde AET nin çıkarlarının eksenini petrol oluşturduğu halde, ABD'nin çıkarları daha çok yönlü ve kapsak görünümündedir.

Gerek sosyalist sistemdeki gelişmeler, gerek kap. emperyalist ülkelerdeki eş olmayan gelişme ve gerekse halkların kurtuluş mücadelesinin artması, emperyalistlerarası çelişki de ABD emperyalizminin nisbi bir güç düşüşünü sağlamıştır.

Ancak bu, ABD emperyalizminin yıllardan beri kök saldıgı çıkar-
lanı kolayca terkedeceği anlamına gelmez. Bu güç düşüşü, eskiye
göre, yeni koşullardaki bir nisbiliktir. Emperyalist sistemdeki bunalım
sonucu görünen güç kaymaları dünya ekonomi ve politikasında Orta-
Doğu'ya öne çıkardı. Orta-Doğu'nun önem kazanması, aynı zaman-
da, bölgesel savaşa elverişli koşulları taşımasındandır da. Bugün
Orta-Doğu, yalnız emperyalistlerin değil sosyalist ülkelerin de katıl-
dığı bir çok yönlü çatışma merkezi görünümündedir.

Orta-Doğu'nun karandığı önem, Türkiye'yi de çok yakından ilgilен-
dirmektedir. Türkiye tekeli burjuvazisi AET içinde saf tutmaya
yönelmişse de ABD emperyalizminin ülkemizde hala devam eden köklü
çıkarları vardır ve ABD emperyalizmi bunu kolay kolay terk etmeyecektir.
Türkiye'nin AET kümesiyle ilişkilerini, ABD emperyalizminin ekseninden
"ebedi" bir kopuş ya da "değişmez" bir ilişki olarak ele almak son
derece yanlış olur. Gelişmeler derinleştikçe AET'nin çatlamayaacağını, AET
ülkelerinden bazılarının ABD emp. ile ittifaka yönelmeyeceğini kimse
garanti edemez. Çünkü AET, kendi içinde de emperyalistlerarası çelişkiyi
barındıran emperyalist bir ittifaktır ve bu ittifak içinde de egemenlik
çelişkileri vardır. ABD emperyalizminin ülkemizdeki ekonomik ağırlığı
1970 li yıllarda, Almanya'dan sonra, ikinci sıraya düşmüştür, ancak
askeri ve politik ağırlığı hala devam ~~etmektedir~~ etmektedir.

Bugün ülkemiz, hem iktisadi sınıf mücadelesi bakımından
hem de emperyalist metropollerin etkin olma çabaları bakımından
tam bir titreşim içinde bulunmaktadır.

Orta-Doğu'nun artan stratejik öneminin yanısıra, ülkemiz
üzerinde emperyalistlerin çekişmeleri de yoğun bir hal alacağına
benzemektedir.

Bu iç ve dış koşullar altında, sınıf mücadelelerinin keskin-
leştiği Türkiye'miz emperyalistler için çok önemli bir ülkedir ve
"devam eden titreşim hali", faşizmin bütün temellerini, eksiksiz
barındırmaktadır. Hatta, açık faşizmin tezahür etmesinde, ülkemiz
de ABD emperyalizmi ağırlık koyacak koşullara sahiptir. 1970'ler-
den itibaren ülkemizdeki yarı-faşist gidisat, faşist öründen dolayı
"geçici" değildir. Çünkü faşizm, burjuvazinin (ve emperyalizmin)
son dönemindeki rejimidir, saldırganlığıdır. Bunun için faşizm
"geçici" değildir. Seçimlerden sonra hükümetin kurulamaması ve
"Sağ" partilerin dündenbasklık ve saldırganlığı, faşizme, açık faşizme
açılan siyasal ortamı göstermektedir. Yeni ülkemizde, son an
eskiye oranla daha geniş yönlü, daha açık ve uzun vadeli bir

terör döneminin eşiğindedir. Yunan halkının başına gelenler, Türkiye halkı için de her an mümkündür ve mümkündür. Orta-Doğu kasıplarında Türkiyeyi ilgilendiren temel sorun budur. Bütün bunlar da, Türkiye'deki acil sorunun Demokrasi mücadelesinin, yalnız içsel ve evrensel değil, bölgesel ya da çevresel nedenlerini açıklar.

Kapitalizmde tek tek işletmelerin ya da tek tek devletlerin pürüzsüz ekonomik gelişmesi imkansızdır. Kapitalizmde devresi olarak bozulan dengeyi yeniden kurmanın yegane yolu, sanayide buhranlar, siyasette sarsaktır.

TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜRKİYE SOSYAL